

Van wôr ik bèn?

Onder bovenstaande titel schreef Pastoor Poell z.g. ongeveer een halve eeuw geleden, op muziek van G.Korthaus, voor Gemert een eigen volkslied, dat vandaag de dag nog steeds door de Gemertenaren bij feestelijke gelegenheden uit volle borst gezongen wordt. In de "Kroniek van de gemeente Gemert", 4e jrg. nr.16 werden tekst en melodie afgedrukt. Deze tekst echter staat in een amateuristische spelling vol inconsequenties en onjuistheden. Omspelling is daarom nodig (zie hieronder):

Van wôr ik bèn ? Kéénde gaj ons laant ?
't Hé gîn besnûwde tōppe
't Is plat lejk as m'n oopen haant
Gîn spoor hé hiejr te stōppe
Dôr wôr de Rips kōmt aajt de Pîl
Langks pèerse hēèj èn brémmegeal
En wôr de graef vol liesse stōn
Dôr bèn ik vandōn (bis)

Wôr 't kestael mâr deeger sti
In d'aawe graft te droome
Of 'r van 't laant van ôvverzae
Wîr Daojtse Ridders komme
Sunt Willebrōrt nie vûr de dôôf
Geprîkt hē't hajlich Rōms gelôôf
En wôr m'aaltejt te kéérk blîf gōn
Dôr bèn ik vandōn (bis)

Wôr ûwe laangk op 'n ketaw
De waevers krom zich wérkte
En niemmes nie, van jongk ôf aaw
Van 's wîrrelts lōôp iejt mērkte
Wôr hîl gîn wilt wáz èn 't blîf stil
Wôr alle vreej han èn han wil
Wôr gaer de vrîmde lînnen án
Dôr bèn ik vandōn (bis)

Al zégde gaj, dè 't bitter is
In Noort, Zaojt, Ost òf Wéste
Al zégde gaj 't, ge hég 't mis
Want ik ving Gimmert 't bééste
Hiejr ston m'n wiejch, en hiejr lajt òk
As 't Gòt beliejft vûr maj de klòk
Dan kòmt 'r op m'n kraojs te stòn:
Haj 's hiejr vandòn (bis)

Verantwoording van de nieuwe spelling

Bij het onspellèn van het Gemerts volkslied stuit men op enkele moeilijkheden. Men kan consequent alle assimilaties in de spelling weergeven (zoals het volgens onze regels zou moeten) óf men kan elk woord spellen zoals het geïsoleerd wordt uitgesproken, niet beïnvloed door de eraan voorafgaande of de erop volgende klanken.

Volgens de eerste methode zou men bv. in het tweede couplet moeten spellen: "'t hajlich Ròms chelòòf" (g wordt immers ch na een toonloze s), volgens de tweede methode spelt men: "'t hajlich Ròms gelòòf", en laat men het vervolgens aan de spreker (zanger) over om g te veranderen in ch in de uitspraak. (Hij doet dat toch vanzelf, 'n soort automatisme in de taal. Zelfs mensen die denken dat ze het niet doen, assimileren toch).

Het voordeel van de eerste methode is de exactheid, het nadeel het wat moeilijke woordbeeld voor de leek. Het voordeel van de tweede methode is dus de betere leesbaarheid. Bovendien, maar nu begeef ik me op muzikaal terrein, het is mogelijk dat men tijdens het zingen op sommige plaatsen pauzes inlast, die in de gesproken taal ongebruikelijk zijn. Na een pauze vindt er geen assimilatie plaats en spreekt men het woord uit zoals het geïsoleerd zou worden uitgesproken. Om deze redenen is het Gemerts volkslied hier zonder assimilaties gespeld.

W.J.Vos jr.

